Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (judecătorul Valeriu Pădurari)
Dosarul nr.3a-98/2024 (nr. 2-23121265-03-3a-25072024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

13 februarie 2025 mun.Bălți

în componența:
Președintele completului, judecătorul: Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Costaș, Svetlana Ghercavii
Grefier: Radmila Roșca

examinând, în ședință de judecată publică cererea de apel depusă de Primarul mun. Bălți împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 iunie 2024 emisă în cauza civilă de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Primarul mun. Bălți, în calitate de persoane terțe Șestericova Ecaterina, Bodorina Galina, Ruclenoc Svetlana, Bulbici Aurel, Bulbici Comelia, Dichii Anatoli, Gulceac Serghei, Cuzeac Andrei, Pilat Ion, Iacovenco Inna, Altuhova Irina, Bradu Mariana, Garaga Liudmila, Chetraru Valentina, Melniciuc Maria cu privire la anularea actului administrativ,

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces:

La 21 august 2023, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Primarul mun.Bălți, privind anularea parțială a actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, în ordinea art.64 al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală şi pct.8 lit.g) din Regulamentul cu privire la organizarea şi funcționarea Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.845/2009, a efectuat controlul de legalitate asupra Dispoziției nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023”. La 06.07.2023, Oficiul a expediat în adresa Consiliului mun.Bălţi notificarea cu nr.1304/OT_1-331 prin care a solicitat modificarea sau abrogarea parțială a dispoziției menționate.

Consideră Dispoziția Primarului mun.Bălţi ca fiind ilegală întrucât urmare a exercitării controlului legalității asupra actului indicat, au fost constatate abateri de la prevederile Legii privind donarea de sânge şi transfuzia sanguine nr.241/2008, Hotărârea Guvernului nr.970/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de garanții

sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine, și anume prin pct.5 şi 5.2 din Dispoziția primarului mun.Bălţi nr.167 din 08.06.2023 s-a dispus: „Direcția generală asistență sociale, sănătate şi protecția familiei a Primăriei mun.Bălți (Veronica Munteanu): să asigure achitarea cheltuielilor necesare pentru mențiunea a 15 donatori voluntari activi, în limita mijloacelor financiare precizate pentru anul 2023, conform anexei nr.2".

Astfel, reieșind din prevederile art-lor 5 alin.(1), art.6 alin.(2) și art.9 alin.(1) din Legea privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină 241/20.11.2008 în coroborare cu pct.10 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului 970/2010, consideră că la emiterea actului administrativ contestat și anume, prin prevederile pct.5.2 şi Anexa nr.2 la Dispoziția nr.167 din 08.06.2023 au fost încălcate normele legale de drept specificate în pct.10 din HG nr.970/2010.

Solicită reclamantul anularea parțială a Dispoziției Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 şi anume subpct.5.2 şi anexa nr.2 la aceasta „Cu privire la organizarea şi desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023".

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central, din 21 iunie 2024, s-a admis acțiunea la cererea depusă de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și s-a anulat subpunctul 5.2 și anexa nr.2 din/la Dispoziția Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge și a donării voluntare și remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sînge-14 iunie 2023".

Solicitarea apelantului:

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, la 25 iunie 2024, Primarul mun.Bălți a contestat-o cu apel (*nemotivat*), solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul central, din 21.06.2024, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Ulterior, la 18.07.2024, Primarul mun.Bălți a depus apel motivat împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central, din 21 iunie 2024.

Termenul de declarare a apelului:

Conform art.231 alin.(1) din Codul administrativ, *hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.*

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, *apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.*

Conform art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, *termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.*

Din materialele cauzei urmează că, hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 21.06.2024 (f.d.78), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data 25.06.2024 (f.d.80), ulterior, la 17.07.2024 instanța de fond a expediat părților hotărârea motivată prin intermediul poștei electronice (f.d.94), iar la 18.07.2024 Primarul mun.Bălți a depus apel motivat (f.d.97). Astfel, instanța de apel conchide că apelul nemotivat și cel motivat au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, apelantul Primarul mun.Bălți și-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării. Suplimentar a menționat că, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei. Mai mult, prima instanță în mod eronat a ajuns la concluzia că cei 15 cetățeni (donatori emeriți sau voluntari care în timp au acumulat 30-74 de donări de sânge/componente sanguine şi sunt deținători ai legitimațiilor Donator Emerit al Republicii Moldova, contribuind la salvarea de vieți omenești) care au beneficiat de suport bănesc în mărime de 500 sau 1000 lei în baza dispoziției Primarului municipiului Bălţi nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023” n-ar fi avut dreptul să beneficieze de această formă de stimulare ca acordarea de suport bănesc. Consideră că este o apreciere simplistă şi neobiectivă a acestui subiect din partea instanței de fond, bazată pe interpretarea eronată şi unilaterală a legislației în domeniul donării voluntare de sânge, în special a art.9 alin.(1) şi art.11 alin.(4) din Legea privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină nr.241-XVI din 20.11.2008, or, aceste acte legislative sunt adresate nu autorităților publice locale ci donatorilor de sânge care în virtutea prevederilor acestor articole nu pot pretinde la remunerări pentru donarea de sânge, ceea ce însă nu înseamnă că autoritățile publice locale nu pot oferi motivație socială donatorilor de sânge pentru a fi fideli actului de donare în formă bănească, aceleași prevederi sun învederate și în pct.2 din Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.970 din 18.10.2010.

Sub un alt aspect a menționat că, normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. Deci, prima instanță nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, şi anume art.6 alin.(2) lit.a) din Legea privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină nr.241- XVI din 20.11.2008. La fel, prima instanță nu a aplicat prevederile pct.9 lit.d) din anexa nr.1 la Ordinul Ministerului Sănătății nr.442 din 18.05.2023 în care au fost stipulate activitățile care urmau a fi întreprinse de către APL printre care şi „d) menționarea celor mai fideli şi activi donatori voluntari de sânge/componente sanguine”, fără indicarea formei în care urmează a fi menționați

donatorii fideli de sânge, în contextul executării Planului măsurilor privind organizarea şi desfășurarea în Republica Moldova a Campaniei Naționale de promovare a donării voluntare de sânge/componente sanguine în perioada 23 mai – 30 iunie 2023 şi celebrării Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge din 14 iulie.

Comunicarea actelor:

La 12 septembrie 2024, Colegiul civil a notificat intimatul și persoanele terțe despre depunerea apelului, oferindu-le un termen de 10 zile de la recepționarea acesteia pentru prezentarea referinței și probelor suplimentare (f.d.108).

Intimatul Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și *persoanele terțe Şestericova Ecaterina, Bodorina Galina, Ruclenoc Svetlana, Bulbici Aurel, Bulbici Comelia, Dichii Anatoli, Culceac Serghei, Cuzeac Andrei, Pilat Ion, Iacovenco Inna, Altuhova Irina, Bradu Mariana, Garaga Liudmila, Chetraru Valentina, Melniciuc Maria*, nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință în termenul stabilit.

Poziția părților expusă în ședința instanței de apel:

Reprezentantul apelantului Primarului mun.Bălți, Leahu Oleg (în baza procurii nr.03-19/3097 din 14.11.2024 – f.d.154), în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată. Suplimentar a explicat că, pentru organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge și a donării voluntare și remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sânge, au fost alocate sume bănești pentru procurarea pachetelor sociale, diplomelor, flori pentru înmânarea persoanelor care au participat în calitate de donatori de sânge, dar, nu sub forma remunerație bănești. Administrația publică locală are dreptul să extindă lista garanțiilor sociale, ceea ce a și făcut prin procurarea pachetelor sociale, deoarece acestea nu sunt indicate în lista garanțiilor sociale. La fel a subliniat că, prin Hotărârea Guvernului nr.970/2010 privind aprobarea Regulamentului privind acordarea de garanții sociale, donatorilor voluntari permanenți de sânge și/sau componente sanguine, este prevăzut că lista poate fi extinsă însă nu prin remunerație bănească. Aici a făcut o remarcă în privința celor 15 persoane care au fost indicate în lista donatorilor, acestea au primit remunerație bănească a câte 1000 lei și a câte 500 de lei, în baza dispoziției care este obiectul litigiului. Totodată concretizând că, au fost acordate suporturi bănești persoanelor indicate în anexa nr.2 din Dispoziția nr.167 din 08.06.2023, deci în baza dispoziției contestate au fost achitați donatorii sub formă de remunerație bănească, restul persoanelor li s-au înmânat pachete sociale.

Reprezentantul intimatului Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, *Zalevschi Irina* (în baza procurii nr.29-12-12392 din 12.11.2024 – f.d.155), în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului, cu menținerea hotărârii instanței de fond; totodată reiterând argumentele cererii de chemare în judecată.

Persoanele terțe Altuhova Irina și *Culceac Serghei*, fiind legal citate (f.d.110, 121) la ședința instanței de apel nu s-au prezentat, însă la data de 26.11.2024 acestea au depus cerere de examinare a cauzei în lipsa lor, (f.d.142, 144).

Terţii Şestericova Ecaterina, Bodorina Galina, Ruclenoc Svetlana, Bulbici Aurel, Bulbici Comelia, Dichii Anatoli, Cuzeac Andrei, Pilat Ion, Iacovenco Inna, Bradu Mariana, Garaga Liudmila, Chetraru Valentina, Melniciuc Maria, fiind legal citaţi (f.d.111-120, 123-132), la şedinţa instanţei de apel nu s-au prezentat şi nici nu au comunicat motivul imposibilităţii prezentării.

În temeiul art.239 alin.(2) din Codul administrativ, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa persoanelor terţe, legal citate.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind participanţii prezenţi la şedinţa instanţei de apel, examinând materialele dosarului, prin prisma pertinenţii şi admisibilităţii, în raport cu argumentele invocate, Completul judiciar al Colegiului civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră apelul ca fiind neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii primei instanţe, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, *examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: a) respinge apelul.*

Potrivit prevederilor art.195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, *pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

Probatoriul cauzei denotă faptul că, la 21 august 2023, Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat s-a adresat cu acţiune în ordinea contenciosului administrativ către Primarul mun.Bălţi, solicitând anularea parţială a Dispoziţiei Primarului mun.Bălţi nr.167 din 08.06.2023 şi anume subpct.5.2 şi anexa nr.2 la aceasta „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023”, (f.d.3).

Judecând cauza în fond, prima instanţă, prin hotărârea din 21 iunie 2024, a admis integral cererea de chemare în judecată şi a anulat subpunctul 5.2 şi anexa nr.2 din/la Dispoziţia Primarului mun.Bălţi nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge şi a donării voluntare şi remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sînge-14 iunie 2023”, (f.d.78).

Invocând netemeinicia soluţiei instanţei de fond, în termen legal, Primarul mun.Bălţi a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul central, din 21.06.2024, cu pronunţarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, (f.d.80, 97).

Completul judiciar constată că hotărârea instanţei de prim nivel este întemeiată, fiind adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate şi cu aplicarea justă a normelor de drept material, motive din care aceasta se va menţine.

În conformitate cu art.5 Cod administrativ, *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative,*

a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art.6 Cod administrativ, *procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sânt părţi ale procedurii administrative*.

Conform art.10 alin.(1) Cod administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

Prevederile art.11 alin.(1) lit.b) Cod administrativ relevă că, *actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.*

Art.16 Cod administrativ prevede că, *dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.*

Aderent art.22 alin. (1) Cod administrativ relevă că, *autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sânt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.*

Potrivit art.39 alin.(2) din Codul administrativ, *orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.*

Conform art.189 alin.(1), (3) Cod administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. În cazurile prevăzute de lege, precum şi în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acţiunea în contencios administrativ poate fi înaintată şi de autoritatea publică.*

În această privinţă este de observat că, Codul administrativ a instituit reguli clare de înaintare a unei acţiuni în contencios administrativ, nemijlocit de către autoritatea publică.

Astfel, potrivit art.206 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, *o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).*

În speță, Colegiul judiciar reține că, *obiectul material al prezentei acțiuni civile îl constituie verificarea legalității subpunctului 5.2 și a anexei nr.2 din/la Dispoziția Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge și a donării voluntare și remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sînge-14 iunie 2023”.*

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în temeiul art.61 alin.(1)-(4) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, *activitatea autorităților administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, precum și a celor din cadrul unității teritoriale autonome cu statut juridic special este supusă controlului administrativ în temeiul Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative.*

Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a prezentei legi și a altor acte normative atât de către autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, cât și de către funcționarii acestora. Controlul administrativ include controlul legalității și controlul oportunității activității autorităților administrației publice locale. Controlul administrativ se efectuează din oficiu sau la cerere.

Articolul 62 alin. (1) și (2) al aceleiași Legi statuează că, *controlul administrativ se întemeiază pe următoarele principii: a) exercitarea acestuia numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare; b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează; c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.*

Controlul administrativ vizează, în principal, legalitatea activității autorităților administrației publice locale.

În accepțiunea art.63 alin. (1) al Legii nominalizate, *de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.*

Dispozițiile art.64 alin.(1) lit.b) al Legii sus-indicate prevăd că, c*ontrolului obligatoriu sânt supuse următoarele acte ale autorităților administrației publice locale: b) actele normative ale primarului, ale președintelui raionului şi ale pretorului.*

Aderent, alin.(1^1) al aceluiași articol relevă că, *actele menționate la alin.(1) vor fi supuse controlului obligatoriu de către Cancelaria de Stat prin intermediul Registrului de stat al actelor locale.*

În corespundere cu art.68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, *(1) în cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială. (2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administrației publice locale în termen de: a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu şi facultativ; b) 30 de zile de la data*

primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administrației publice locale sau de persoana vătămată. (3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat. (4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de judecată în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

La caz, instanța de apel a constatat că, la data de 08.06.2023 Primarul mun.Bălți a emis Dispoziția nr.167 „cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge și a donării voluntare și neremunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023”.

Astfel, în pct.5 a Dispoziției Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023, s-a dispus ca Direcția generală asistență socială, sănătate şi protecția familiei a Primăriei mun.Bălţi (Veronica Munteanu):

5.1 să asigure pachetul social pentru donatorii voluntari de sânge şi componente sanguine;

5.2 să asigure achitarea cheltuielilor necesare pentru mențiunea a 15 donatori voluntari activi, în limita mijloacelor financiare precizate pentru anul 2023, conform anexei nr.2, (f.d.5).

Iar, în Anexa nr.2 la decizia menționată supra este învederat devizul cheltuielilor pentru organizarea mențiunii donatorilor voluntarilor activi către Ziua Mondială a Donatorului de Sânge, 14 iunie 2023 cu genericul „Donează sânge, salvează vieți!”, și anume, acordarea suportului bănesc unic către Ziua Mondială a Donatorului de Sânge pentru donatori de sânge emeriți – 5x1000 = 5,0 mii lei, acordarea suportului bănesc unic către Ziua Mondială a Donatorului de Sânge pentru donatori voluntari – 10 x 500 = 5,0 mii lei, (f.d.6 verso).

Relevant este și faptul că, Dispoziția enunțată a fost publicată în Registrul de stat al actelor locale la data de 08.06.2023, (f.d.9).

Drept urmare, Oficiul Teritorial Bălţi al Cancelariei de Stat, a efectuat controlul de legalitate asupra Dispoziției Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge — 14 iunie 2023”.

Iar, la 06.07.2023 Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a expediat în adresa Primarului mun.Bălți notificarea nr.1304/OT_1-331, prin care a solicitat modificarea sau abrogarea subpunctului 5.2. și Anexa nr.2 a Dispoziției nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea şi desfăşurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023”, (f.d.7).

Prin răspunsul Primarului mun.Bălți nr.P03-06/2438 din 13.08.2023, Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a fost informat despre faptul că, prin subpunctul 5.2.

și Anexa nr.2 a Dispoziției nr.167 din 08.06.2023 nu au fost încălcate normele legale de drept, aceasta fiind întocmite în conformitate cu art.29 din Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28.03.1995, art.6 alin.(2) din Legea nr.241-XVI din 20.11.2008 privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină, Ordinul Ministerului Sănătății nr.442 din 18.05.2023 „Cu privire la organizarea şi desfășurarea în perioada 23 mai – 30 iunie 2023 a Campaniei naționale de promovare a donării voluntare de sânge/componente sanguine şi celebrarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge pe data de 14 iunie", precum şi examinând adresarea vicedirectorului Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, dnei Silvia Roşca, nr.01-18/523 din 22.05.2023 privind organizarea şi desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge şi a donării voluntare şi neremunerate de sânge în cadrul campaniei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023.

Mai mult ca atât, cei 15 cetățeni care au beneficiat de suport bănesc sunt donatori emeriți sau voluntari care în timp au acumulat 30 – 74 de donări de sânge/componente sanguine şi sunt deținători ai legitimațiilor Donator Emerit al Republicii Moldova, contribuind la salvarea de vieți omenești (f.d.9 verso, 27-33).

În conformitate cu art.5 alin.(1) al Legii privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină nr.241-XVI din 20.11.2008, *statul sprijină donarea de sânge, transfuzia sanguină şi a componentelor sanguine, ca unul din domeniile importante în securitatea țării, prin mecanisme managerial-economice şi prin acțiuni de asigurare a bazei tehnico-materiale şi tehnologiilor specifice. Sprijinul se efectuează în conformitate cu prezenta lege şi cu alte acte normative ce vor asigura calitatea şi securitatea transfuziei sanguine şi componentelor sanguine*.

Conform art.6 alin.(1) al Legii nr.241-XVI din 20.11.2008, *organele centrale de specialitate ale administrației publice şi autoritățile administrației publice locale, instituțiile culturale, în limitele competenței lor, sprijină acțiunile de promovare a donării de sânge voluntare şi neremunerate*.

Aderent alin.(2) al aceluiași articol prevede că, *autoritățile administrației publice locale: a) planifică şi organizează zile de donare de sânge în teritoriul administrat, contribuind la autoasigurarea suficientă cu componente sanguine şi derivate sanguine, pentru acoperirea necesităților instituțiilor medicale şi asigurarea rezervelor în caz de situații excepționale; b) oferă motivație socială donatorilor de sânge pentru a fi fideli actului de donare*.

Art.9 alin.(1) din Legea menționată supra stipulează că, *donarea de sânge şi componente sanguine este un act voluntar şi neremunerat. Iar, art.11 alin.(4) prevede că, donatorii voluntari şi neremunerați de sânge şi componente sanguine beneficiază de garanții sociale acordate în modul stabilit de Guvern*.

Prescripția art.29 a Legii privind ocrotirea sănătății nr.411 din 28.03.1995, relevă că, *(1) donarea de sânge înseamnă oferirea unei cantități din sângele propriu pentru asigurarea sănătății unei alte persoane. (2) Modul donării de sânge, statutul juridic al donatorilor de sânge, garanțiile de muncă şi garanțiile sociale, drepturile şi înlesnirile lor, responsabilitatea organelor de stat, a instituțiilor medico-sanitare pentru prejudiciul cauzat sănătății donatorilor, a unităților economice şi a organizațiilor obștești pentru dezvoltarea mișcării donării de sânge sânt stabilite de legislația în vigoare*.

În sensul dat, pct.10 din Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.970 din 18.10.2010 reglementează că, *autoritățile administrației publice locale pot completa lista garanțiilor sociale acordate donatorilor voluntari şi permanenți de sânge şi sau componente sanguine în limita mijloacelor financiare disponibile,* ***însă acestea nu vor include remunerări sub formă de bani***.

În atare împrejurări Colegiul judiciar decelează că, anume prin Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine aprobat Hotărârea Guvernului nr.970 din 18.10.2010 sunt stabiliți expres beneficiarii şi categoriile de beneficiar de garanții sociale, garanțiile sociale pentru donatorii voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine, modul de acordare a garanțiilor sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine, cât și modul de finanțare şi raportare pentru asigurarea garanțiilor sociale acordate donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine anual.

La rândul său Colegiul judiciar conchide că, prin includerea subpunctul 5.2. și Anexei nr.2 în Dispoziția nr.167 din 08.06.2023, Primarul mun.Bălți și-a depășit atribuțiile de organizare și desfășurare Zilei Mondiale a Donatorului de Sânge și a donării voluntare și neremunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023, admițând în acest sens abateri de la normele legale învederate supra, or acordarea suportului bănesc unic celor 15 donatori specificați în anexa nr.2 contravine Hotărârii Guvernului nr.970 din 18.10.2010.

Mai mult, art.14 alin.(1) lit.a) din Legea privind actele normative nr.100 din 22.12.2017 (*în vigoare la data emiterii actului administrativ*), expres indică asupra faptului că, *Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru: a) exercitarea atribuțiilor Guvernului şi pentru organizarea executării legilor*.

Aderent alin.(2) al aceluiași articol prevede că, *relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern*.

La rândul său, legiuitorul a oferit o serie de garanții sociale alternative donatorilor permanenți de sânge, altele decât sumele bănești, specificate în pct.7 și anume, donatorii voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine beneficiază de garanții sociale descrise în cele ce urmează.

Persoanele specificate la subpunctul 1) al punctului 5 din prezentul Regulament au dreptul: a) la asistență medicală în instituțiile medico-sanitare publice, în volumul stabilit de actele normative în vigoare, inclusiv la examenul medical profilactic anual, la supravegherea medicului de familie, consultarea medicilor specialişti de profil, tratament spitalicesc, inclusiv de recuperare, la medicamente compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală prescrise în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; b) la asigurare, dacă există indicații directe, cu sânge sau componente sanguine în volumul necesar, fără condiții aferente procedurii, inclusiv a rudelor de gradul I; c) la concediu anual în perioada solicitată, precum şi la acordarea suplimentară a 2 zile calendaristice cu păstrarea salariului, în conformitate cu prevederile Codului muncii al

Republicii Moldova; d) la scutire de taxa pentru transportul public urban la prezentarea legitimației de donator voluntar permanent de sânge şi/sau componente sanguine.

Persoanele specificate la subpunctul 2) al punctului 5 din prezentul Regulament au dreptul: a) la garanțiile sociale menționate la subpunctul 1) al prezentului punct; b) la scutire de taxa pentru călătoria tur-retur în transportul auto sau feroviar în cazul deplasării în scopul de a dona sânge la punctele de colectare a sângelui, amplasate în teritoriul administrativ din raza domiciliului donatorului; c) la indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă în condițiile prevederilor legislației în vigoare; d) la instalarea prioritară a telefonului.

Persoanele specificate la subpunctul 3) al punctului 5 din prezentul Regulament au dreptul: a) la garanțiile sociale menționate la subpunctele 1) şi 2) ale prezentului punct; b) la acordare gratuită de bilete la manifestații cultural-sportive organizate de autoritățile administrației publice centrale şi locale, respectiv la fiecare 2 donări de sânge sau 10 – de componente sanguine; c) la asigurare, dacă există indicații medicale, o dată la 3 ani cu bilete de tratament în instituțiile balneosanatoriale, aflate pe teritoriul republicii; d) la asigurare, în mod prioritar, cu locuri pentru copii în instituții preșcolare, iar dacă există indicații medicale – cu locuri în instituţii de tip curativ şi sanatorial.

Persoanele specificate la subpunctul 4) al punctului 5 din prezentul Regulament au dreptul: a) la garanțiile sociale menționate la subpunctele 1), 2) şi 3) ale prezentului punct; b) la atribuire, în mod prioritar, de terenuri pentru construcție individuală; c) la înscriere în ipotecile sociale de construcție a locuințelor, inclusiv a garajelor.

În corolar, Colegiul judiciar remarcă faptul că, subpunctul 5.2 și anexa nr.2 din/la Dispoziția Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge și a donării voluntare și remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sînge-14 iunie 2023” sunt neîntemeiate și emise contrar normelor în vigoare, or, autoritatea pârâtă la emiterea deciziei menționate, în latura contestată, a încălcat principiile legalității și a proporționalității, precum și limitele dreptului său discreționar.

Or, ***principiul legalității*** expres indică asupra faptului că, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice şi instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăților persoanelor decât în cazurile şi în condițiile expres stabilite de lege, fapt învederat în art.21 Cod administrativ.

Iar, ***principiul proporționalității***, impune ca orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit, fapt expres indicat în prevederile art.29 Cod administrativ.

Respectiv ***dreptul discreționar*** prevede că, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale, (art.137 Cod administrativ).

Drept urmare, Completul de judecată al Curții de Apel Nord va reține soluția instanței de fond, care în temeiul art.224 Cod administrativ, a admis cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat și a anulat subpunctul 5.2 și anexa nr.2 din/la Dispoziția Primarului mun.Bălți nr.167 din 08.06.2023 „Cu privire la organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Donatorului de sânge și a donării voluntare și remunerate de sânge în cadrul companiei de promovare a donării de sânge – 14 iunie 2023".

Referitor la alegațiile părții apelante expuse în ședința instanței de apel precum că, Primarul mun.Bălți la emiterea dispoziției contestate și-a bazat poziția pe prevederile art.9 și 11 din Legea privind donarea de sânge şi transfuzia sanguină nr.241-XVI din 20.11.2008 în coroborare cu Ordinul Ministerului Sănătății nr.442 din 18.05.2023, care i-ar acorda dreptul remunerării bănești donatorilor de sânge emeriți și donatorilor voluntari, Colegiul judiciar le va respinge, deoarece aceste norme stabilesc la general că, autoritățile administrației publice locale, sprijină acțiunile de promovare a donării de sânge voluntare şi neremunerate, planifică şi organizează zile de donare de sânge în teritoriul administrat, contribuind la autoasigurarea suficientă cu componente sanguine şi derivate sanguine, pentru acoperirea necesităților instituțiilor medicale şi asigurarea rezervelor în caz de situații excepționale, la fel, că oferă motivație socială donatorilor de sânge pentru a fi fideli actului de donare.

Aceleași reglementări generale referitoare la garanțiile sociale care urmau a fi întreprinse de către autoritatea pârâtă sunt indicate și în Ordinul Ministerului Sănătății nr.442 din 18.05.2023, după cum urmează: oferirea gratuită a spațiilor pentru colectarea sângelui donat; asigurarea pachetului social pentru donatorii voluntari de sânge; transportarea organizată a donatorilor la punctul de colectare a sângelui; menționarea celor mai fideli şi activi donatori voluntari de sânge/componente sanguine.

Or, în situația cazului Colegiul judiciar punctează că, actele normative enunțate mai sus, care au stat la baza emiterii pct.5 a Dispoziției nr.167 din 08.06.2023, nu oferă dreptul autorității publice locale de a include remunerări sub formă de bani în lista garanțiilor sociale acordate donatorilor voluntari şi permanenți de sânge, or, chiar dacă APL în virtutea dreptului său conferit de pct.10 din Regulamentul privind acordarea de garanții sociale donatorilor voluntari permanenți de sânge şi/sau componente sanguine aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.970 din 18.10.2010, poate completa lista garanțiilor sociale, aceste suporturi și garanții nu pot fi constituite din sume bănești.

Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul judiciar conchide că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei

și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind legală și întemeiată.

Ținând cont de cele constatate mai sus, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord va respinge apelul declarat de Primarul mun.Bălți împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central, din 21 iunie 2024.

Conducându-se de prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, Colegiul civil și de contencios administrativ,-

D E C I D E:

Respinge cererea de apel depusă de Primarul mun. Bălți împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 iunie 2024, emisă în cauza civilă de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Oficiul Teritorial Bălți al Cancelariei de Stat către Primarul mun. Bălți, în calitate de persoane interesate Șestericova Ecaterina, Bodorina Galina, Ruclenoc Svetlana, Bulbici Aurel, Bulbici Comelia, Dichii Anatoli, Gulceac Serghei, Cuzeac Andrei, Pilat Ion, Iacovenco Inna, Altuhova Irina, Bradu Mariana, Garaga Liudmila, Chetraru Valentina, Melniciuc Maria cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea deciziei motivate prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului, **Elena Grumeza**

Judecători: **Natalia Costaș**

Svetlana Ghercavii